

**Розділ третій, у якому губиться
рукопис про Миколая Чудотворця**

Марко припинив читати і відклав рукопис убік. Було дуже незвично думати про Святого Миколая не як про усміненого бороданя, намальованого на коробці шоколадних цукерок, а як про живого чоловіка, котрий ріс, кохав, служив Богові та людям і одного чудового дня ліг і вмер... Воднораз його охопила хвиля обурення: яке неподобство «вбивати» головного героя у другому розділі! Як автор міг так учинити? Адже Марко тільки-но втягнувся у книгу і був готовий до нових пригод і перипетій, а тут на тобі маєш: Миколай «посміхнувся й помер». Маркові хотілося прокричати авторові просто у вухо, що так книжки не пишуться, однак він поняття не мав, хто автор цього рукопису...

Уся ця історія із загубленими речами видавалася Маркові вкрай неймовірною, щоб бути правдою. Повернімося на надцять годин назад, і ви самі в цьому переконаєтеся.

У неділю о п'ятій пополудні Марко востаннє пройшовся залами музею Ван-Гога, жадаючи випити поглядом усе тепло із жовтогарячих картин на стінах. Йому й досі не вірилося, що він це зробив — здійснив свою давню мрію — і таки потрапив до Амстердама, таки відвідав усі найвидатніші музеї, а особливо, що він на власні очі побачив кар-

тини свого гуру — Вінсента Ван-Гога. Марко мріяв зробити це, відколи навчався в коледжі ім. Труша у Львові, хотів цього упродовж усіх років, проведених в Академії Мистецтв, думав про це, коли працював лаборантом і натурником... однак і близько не мав шансів здійснити свою мрію, аж доки не кинув малювання і не почав торгувати канцтоварами. Почав він із маленької ятки на базарі. Самотужки закуповував усе на гуртівнях у Польщі і продавав зошити та інше шкільне приладдя з десятої до шостої щодня, окрім неділі. Робота була тяжка і невдячна. Більшість покупців навіть не віталися і дивилися на Марка так, немов він хоче їх ошукати. Марко завжди був увічливим: вітався, чемно відповідав на всі запитання і дякував кожному покупцеві незалежно від того, купив він щось чи ні. Ці добрі манери й уміння рахувати гроші посприяли швидкому зростанню Маркових прибутків. Через кілька років він зміг відкрити власну крамничку художніх матеріалів. Тепер він не лише торгував зошитами та олівцями, але й міг запропонувати своїм покупцям найкращі зразки британських, німецьких, французьких та голландських фарб і паперів. Особливо його заворожували фарби фірми «Ван-Гог», позаяк то був його улюблений художник, його гуру, людина, на котру він хотів у всьому бути схожим, хоч і не був... На відміну від Вінсента, у Марка було обмаль вільного часу на малювання. Торгівля щохвилини вимагала від нього уваги та сили волі: потрібно було вчасно заопікуватися доставкою товару і переглянути термін придатності фарб, переконатися, що наймані продавці сумлінно виконують свою роботу і що про магазин знають як мешканці Львова, так і користувачі інтернету, котрі проживають в Україні і шукають якісні художні мате-

ріали. Більшість днів тижня доводилося самому ставати за ляду. Одним словом, малював Марко в кращому випадку раз на місяць, а часом і рідше.

Гуляючи старовинними вуличками Амстердама, Маркові знову захотілося малювати. Можливо, його надихали красива архітектура і безмір тюльпанів та велосипедів на кожному кроці. Цілком можливо, причиною стало те, що він нарешті мав удосталь вільного часу, адже то була його перша відпустка за останні п'ять років. Хай би там що було причиною його навернення, а він знову малював. З-під його ручки виринали ескізи будинків, групові зображення відвідувачів кафе і портрети красивих жінок.

Зараз, коли Марко стояв перед «Виноградником Арно» в музеї Ван-Гога і вдивлявся у тривожні обриси чорних круків на горизонті, він розумів, що один тиждень — це надто мало... Один тиждень часу в іншій реальності, один тиждень далеко від роботи і щоденних дріб'язкових проблем... Йому хотілося залишитися тут назавжди, але... Одразу після цієї чудової виправи до міста своїх мрій Марко мусив повернутися у своє рідне село Вишеньку, щоб відсвяткувати весілля молодшої сестри. Марко зітхнув і покинув просторі зали з різнобарвними картинами. Високими сходами він спустився до музейної крамнички, де все рябіло, строкотіло та кричало: «Купи мене, відчуй себе на крок ближче до Ван-Гога». Ціни у крамничці були вражаючі, однак Марко все ж пересилив свою ощадливість і купив магніт на холодильник із зображенням соняхів для мами та хустку із цвітом вишні — для сестри.

Серпнева спека спала. Від каналів віяло прохолодою. Увесь вечір він блукав вулицями старого міста,

намагаючись запам'ятати кожну деталь: лінії, фактури, кольори, запахи та звуки. Він ішов від одного моста до іншого й милувався будиночками на воді та рожевими пеларгоніями в горщиках, що прикрашали мости, ліхтарі й балкони будинків. Найбільше вражали вікна. Вони були величезні і часто не мали фіранок. Крізь них можна було побачити все: книжкові шафи, мармурові каміни, статуетки ангеликів і Будд, кухонні столи, накриті до вечері, і людей, що неспішно переходили з одного вікна до іншого.

Місто переповнювали гамір і метушня, однак люди виглядали щасливими. Ніхто не лаявся (принаймні на вулицях) і не сякався на долівку. Волоцюг і бездомних ніде не було видно. Здавалось, їх тут не існує.

Воднораз, громадські пісуари, що стояли на найвидніших місцях старого центру, не могли не вразити. Марко так і не зміг себе пересилити і скористатися ними. А ще йому було незвично ловити носом їдкий дух марихуани, що линув із кожного закутка старого міста. Дехто вважав цей запах романтичним. Маркові він нічим не різнився від смороду пісуарів. Як то кажуть, смаки бувають різні.

Ідучи за трамвайною колією, він дійшов до свого хостелу. Стіни будинку обвивав зелений плющ, навпроти стояла дерев'яна лавка, оточена кущами троянд. Марко довго сидів на лавці і спостерігав за людьми довкола. Більшість із них були високі, світловолосі й усміхнені. Усі вони вправно їздили на велосипедах і гукали один одному «Тот сінс» на прощання. Маркові видавалося, що він потрапив до іншого світу. Він був такий зачудований цим дивним містом, що, коли таки добрався до своєї лежанки в хостелі, довго не міг заснути.

Зранку Марко ледве не проспав свій літак. Він спохватився, аж коли почув, що один із восьми сусідів встав і пішов до лазнички. Марко швидко спустився із двоповерхового ліжка на діл, похапцем одягнув джинси і футболку, закинув альбом з ескізами до валізи і, схопивши свій сірий наплічник та чорну валізу, помчав на трамвай. Діставшись до Центральної станції, він кинувся до перонів. Потяг на Схіпол уже чекав. Лишень опинившись у потягу, Марко зітхнув із полегшенням і перевіряв, чи в наплічнику є всі необхідні документи, як-от: квитки, гаманець та закордонний паспорт, без якого тебе на кордоні навіть за людину не вважають. Усе було на місці. Марко зі сумом подумав, що, як тільки він долетить до Києва, йому також доведеться поспішати, щоб встигнути на потяг до Львова та на автобус до Вишеньки... Час був проти нього. Шанси встигнути були мізерними, але Марко не втрачав надії. Повний завзяття та рішучості, він здав валізу в багаж та отримав свій квиток. «Головне діяти швидко, не думаючи, — вирішив він, біжачи по Схіполу до своїх воріт. — У Києві я просто схоплю свою валізу з конвеєра й побіжу на автобус або ж візьму таксі, усе залежить від часу». Добігши до воріт, Марко з прикрістю побачив, що літак затримали. Він утер піт із чола й сів навпроти жінки в зеленій сукні. У жінки були дуже виразні вилиці й підборіддя. Її обличчя чимось нагадало йому скульптурне зображення Клеопатри з підручників з історії мистецтва. «Ця жінка була б чудовою натурою для студентів Академії Мистецтв», — подумав він. І, хоча гапитися було негречно, Марко все ж не втримався і намалював її обличчя на єдиному аркуші, що зостався в нього в наплічнику. Жінка, схоже, не помітила, що хтось її

малює, оскільки вона читала книжку і була така поглинута тим читанням, що навіть не одразу помітила, коли оголошували посадку на літак.

Далі Марко пам'ятав усе, немов у тумані. У літаку йому випало місце поруч із прекрасною незнайомкою. Йому неабияк кортіло почати з нею розмову, однак його страшенно хилило на сон. Тож він одягнув навушники і заснув. Прокинувся, аж коли літак приземлився. Спершу не міг збагнути, що коїться, але, коли люди повідстібали ремені безпеки, повставали з місць і почали відкривати верхні полицки, щоб дістати звідти свої речі, він остаточно прокинувся і зрозумів, що часу в нього обмаль. Незнайомка в зеленій сукні вже прямувала до виходу. Марко дістав свого наплічника і поспішив у тому ж керунку.

Він добре пам'ятав, що час, проведений біля смуги для багажу, здався йому вічністю. Йому хотілося заговорити з незнайомкою. Але, пам'ятаючи про всі попередні невдачі з жінками, він не наважився. Як тільки в його полі зору з'явилася знайома чорна валіза, він миттю схопив її і побіг до виходу. Коли він нарешті покинув приміщення Бориспільського летовища, автобус на Київ саме рушав. Маркові довелося, дослівно, бігти за ним, аби наздогнати. На щастя, водій пригальмував і Марко дістався на залізничний вокзал за три хвилини до відправлення потягу Київ-Львів. Встигнути було майже нереально, однак Марко сказав собі: «Зараз або ніколи», — і кинувся бігти так швидко, як тільки міг. На його щастя, він таки вскочив до потяга перед тим, як зачинилися останні двері.

Зранку потяг прибув до Львова і Марко пересів на автобус, що їхав до села Вишенька. Після гла-

деньких голландських доріг недоасфальтована траса до Вишеньки видавалася йому їздою по гірських ущелинах. Автобус кидало з боку на бік, колеса раз по раз підстрибували.

Діставшись до батьківської хати та перецілувавши всю дорогу родину, Марко поспішив відкрити свою чорну валізу і дістати звідти подарунки з Амстредама. І яке ж було його здивування, коли замість паперових пакунків із синіми візерунками він побачив перед собою товстий зошит із рукописом про Миколая Чудотворця на купі жіночого одягу.